

Om åberopade av force majeure och hindersanmälningar med anledning av Covid-19

För närvarande finns behov av vägledning avseende hur olika invändningar från avtalspartners om hur force majeure (ursäktligt avtalsbrott) och hindersanmälningar kan hanteras. Det är viktigt att force majeure inte tillämpas med automatik. Det gäller såväl externa leverantörer som Göteborgs Stad i egenskap av beställare och leverantör. En individuell bedömning måste göras med utgångspunkt i avtalet, orsaken till påstått hinder och respektive parts förutsättningar. Force majeureklausuler ska tillämpas restriktivt

Bedömning

Med anledning av rådande situation kan invändningar om force majeure och hinder för fortsatt leverans till följd av Covid-19 uppkomma. Även Göteborgs Stad som leverantör och beställare kan på sikt hamna i situationer där det kan vara svårt att fullfölja avtal. Överenskomna avtalsvillkor gäller alltså. Force majeure är inte reglerat i lag utan regleras i force majeureklausul i avtalet. Klausulerna ser olika ut, får bedömas från fall till fall och ska tillämpas restriktivt. För entreprenader gäller AB04 och ABT06 och bestämmelser om hindersanmälan i syfte att förlänga kontraktstiden. I dessa allmänna villkor har leverantören endast rätt till stilleståndsersättning för det fall hinder beror på beställaren.

Force majeure (ursäktligt avtalsbrott) föreligger endast om avtalsenlig prestation hindrats av omständighet som ligger utanför parts kontroll och som part skäligen inte kunde förväntas räkna med och vars följd parten inte heller skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit.

För alla anmälningar om force majeure och/eller hinder gäller utöver ovan bland annat följande

- Force majeure regleras av klausuler i det specifika avtalet. Läs noga igenom avtalet för att se vad som gäller i den aktuella situationen. För entreprenader gäller även vad som regleras i ABT06/AB04 angående hinder att fullfölja avtalet under kontraktstiden.
- Leverantören ska vidta varje rimlig åtgärd för att undanröja eventuella hinder till följd av Covid-19 och för att begränsa en eventuell skada.
- Varje anmälan om force majeure och hinder måste bedömas utifrån respektive avtal och varje leverantörs förutsättningar att undanröja avtalsbrott/hinder.
- Om Covid-19 ska kvalificeras som force majeure beror dessutom på om det finns ett direkt orsakssamband mellan Covid-19 och leveransproblem eller förseningar.
- Bevisbördan för att hinder att fullfölja avtal föreligger ligger hos leverantören som även har att visa ett orsakssamband.
- Vid tillämpning av AB04 och ABT06 ska bedömningen av hinder och försening skiljas från bedömningen av ersättning.

För att kunna göra en bedömning bör det inhämtas skriftliga svar på de frågor som anges i bilagd checklista. Kalla även till möte så att en noggrann analys av situationen kan göras. I vissa fall kan det vara nödvändigt att jämföra avtalsvillkor men detta ska stämmas av med jurist för en bedömning av

tillåtna ändringar. Vid frågor om bedömning i enskilda fall kontakta Inköp och upphandling, kundservice, 031-366 37 00,

Samordning

Flera förvaltningar och bolag har samma frågeställningar om tillämpningen av force majeure och hindersinvändningar just nu. Dessutom förekommer att samma leverantörer har uppdrag för flera verksamheter i Göteborgs Stad. Samordning kan vara till nytta, dels för att dela erfarenheter och kunskap dels för att leverantören ska ges samma besked när så är tillämpligt oavsett vilken del av Göteborg Stad denne arbetar för. Det kan också vara bra att med samordning av den egna verksamheten för att få en överblick och en samsyn av de anmälningar av force majeure och hinder som kommer in och hur de ska hanteras.

Om Göteborgs Stad anmäler force majeure

Samma förutsättningar som gäller för externa leverantörer gäller naturligtvis även för Göteborgs Stad som leverantör och beställare. Även Göteborgs Stad ska ha vidtagit alla rimliga åtgärder för att undanröja ett eventuellt hinder, se checklistan.

Nya avtal

När nya avtal tecknas är det bra att försöka säkerställa att force majeurefrågan omhändertas, det är framför allt viktigt vid entreprenader. Nu när nya avtal tecknas med force majeure klausuler har parterna kännedom om Covid-19 varför bedömningen av oförutsedda händelser kan bli annan än vad som gäller för befintliga avtal. Detta gäller för såväl leverantör som beställare. Det är därför viktigt för samtliga parter att bedöma möjligheten att uppfylla förpliktelser i avtalet.

Kortfattad checklista för bedömning av force majeure

- Vad avser leverantörens anmälan? Handlar det verkligen om hinder att fullfölja avtalsenlig prestation?
- Vad har förorsakat uppkomsten av det eventuella hindret?
- Föreligger verkligen ett hinder? (Exempelvis tillträde till stängda äldreboenden kanske kan ordnas på ett säkert sätt genom kommunikation med boendet.)
- I vilken omfattning, om någon, begränsar Covid-19 fullgörande av leverans? (arbetskraft, materielleveranser, varor, underentreprenörer med mera)
- Om det är frågan om försening, uppskatta tidsfördröjningen och/eller behov av förlängning av leverans/färdigställandet som kan uppstå.
- Om det rör sig om ett entreprenadkontrakt som baseras på AB 04/ABT 06, vilken paragraf åberopas för hindret?
- Vilka åtgärder har leverantören vidtagit och/eller planerar leverantören att vidta för att minska effekten av Covid-19 och/eller ett eventuellt hinder att fullfölja avtalsenlig prestation?
- Vilka ytterligare åtgärder föreslår leverantören för att minimera effekterna på leveransen/entreprenaden och dess färdigställande?
- Vilka ytterligare åtgärder har leverantören vidtagit för att begränsa eventuell skada?